

У Х В А Л А
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Нікітенко Оксани Петрівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремого положення частини першої статті 273 Кодексу України про адміністративні правопорушення

м. К и ї в
30 липня 2019 року
№ 215-2(II)/2019

Справа № 3-211/2019(4780/19)

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Сліденка Ігоря Дмитровича – головуючого,
Лемака Василя Васильовича,
Тупицького Олександра Миколайовича – доповідача,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Нікітенко Оксани Петрівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремого положення частини першої статті 273 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Заслухавши суддю-доповідача Тупицького О.М. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Суб'єкт права на конституційну скаргу – Нікітенко О.П. – звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням визнати таким, що не відповідає пункту 3 частини другої статті 129 Конституції України (є неконституційним), окреме положення частини першої статті 273 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – Кодекс), згідно з яким експерт призначається органом (посадовою особою), у провадженні якого перебуває справа про адміністративне правопорушення.

Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів вбачається, що Голосіївський районний суд міста Києва постановою від 13 вересня 2016 року Нікітенко О.П. визнав винною та притягнув до адміністративної відповідальності за статтею 124 Кодексу за порушення правил дорожнього руху, що спричинило пошкодження транспортних засобів під час дорожньо-транспортної пригоди (далі – ДТП).

За результатами комплексного автотехнічного дослідження, проведеного на замовлення, експерт товариства з обмеженою відповідальністю „Українські незалежні судові експерти“ 17 листопада 2017 року надав Нікітенко О.П. висновок № 000237/1 (далі – висновок експерта), за яким, зокрема, ДТП трапилося також і з вини іншого його учасника.

На підставі заяви Нікітенко О.П. та висновка експерта працівник Управління патрульної поліції у місті Києві 3 квітня 2019 року склав протокол про адміністративне правопорушення й на іншого учасника ДТП.

Керуючись вказаним протоколом, Голосіївський районний суд міста Києва постановою від 24 травня 2019 року іншого учасника ДТП теж визнав винним у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого статтею 124 Кодексу, а провадження у справі закryw на підставі статті 38 Кодексу у зв'язку із закінченням строків давності притягнення до адміністративної відповідальності (справа № 752/8107/19).

Київський апеляційний суд постановою від 1 липня 2019 року задовольнив апеляційну скаргу іншого учасника ДТП, скасував постанову Голосіївського районного суду міста Києва від 24 травня 2019 року та ухвалив нову постанову, якою провадження щодо цієї особи закрити через відсутність в її діях складу адміністративного правопорушення.

На обґрунтування свого рішення суд апеляційної інстанції послався, зокрема, на матеріали справи про адміністративне правопорушення щодо Нікітенко О.П., зазначивши, що постанова суду про притягнення її до адміністративної відповідальності „має приюдиційне значення щодо встановлених судом фактичних обставин справи“, а дії іншої особи у причинному зв'язку з ДТП не перебувають. При цьому апеляційний суд вказав, що висновок експерта є недопустимим доказом у справі, оскільки експертне дослідження проводилося за заявою Нікітенко О.П., „тобто у позапроцесуальний спосіб“, адже за частиною першою статті 273 Кодексу експерт призначається органом (посадовою особою), у провадженні якого перебуває справа про адміністративне правопорушення.

Автор клопотання вважає, що стаття 273 Кодексу „порушує Конституцію України“ в частині однієї з основних засад судочинства – змагальність сторін та свобода в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості (пункт 3 частини другої статті 129 Конституції України). Нікітенко О.П. зазначає, що Київський апеляційний суд, застосувавши статті 251, 273 Кодексу у їх системному зв'язку, вирішив, що висновок експерта, наданий експертом, який не був призначений органом (посадовою особою), у провадженні якого перебувала справа про адміністративне правопорушення, „не є доказом, що підлягає дослідженню по суті, оскільки отриманий з порушенням процесуального законодавства“. Якщо за приписами процесуального закону такі, надані стороною докази, не вважаються доказами, які мають бути досліджені судом по суті під час розгляду справи, то свободи у наданні доказів і у доведенні перед судом їх переконливості, на думку Нікітенко О.П., немає.

Обґрунтовуючи свої доводи, суб'єкт права на конституційну скаргу посилається на положення пункту 3 частини другої статті 129 Конституції України, Кодексу, Закону України „Про Конституційний Суд України“ та судові рішення у своїй справі.

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить з такого.

2.1. За Основним Законом України права і свободи людини і громадянина захищаються судом; кожному гарантується право звернутись із конституційною скаргою до Конституційного Суду України з підстав, установлених цією Конституцією, та у порядку, визначеному законом (частини перша, четверта статті 55); Конституційний Суд України вирішує питання про відповідність Конституції України (конституційність) закону України за конституційною скаргою особи, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України суперечить Конституції України; конституційна скарга може бути подана в разі, якщо всі інші національні засоби юридичного захисту вичерпано (стаття 151¹).

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ до повноважень Конституційного Суду України належить вирішення питань про відповідність Конституції України (конституційність) законів України (їх окремих положень) за конституційною скаргою особи, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України суперечить Конституції України (пункт 9 статті 7); у конституційній скарзі має міститися обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); суб'єктом права на конституційну скаргу є

особа, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України (його окремі положення) суперечить Конституції України (абзац перший частини першої статті 56).

Зі змісту положень частини третьої статті 8, частин першої, четвертої статті 55, статті 151¹ Конституції України та пункту 9 статті 7, пункту 6 частини другої статті 55, абзацу першого частини першої статті 56 Закону України „Про Конституційний Суд України“ у їх системному зв'язку вбачається, що конституційна скарга є засобом захисту конституційних прав і свобод людини, порушених унаслідок застосування закону. Тому, розглядаючи конституційні скарги, Конституційний Суд України здійснює перевірку оспорюваного закону України (його окремих положень) на відповідність нормам розділу II „Права, свободи та обов'язки людини і громадянина“ Конституції України.

Отже, у розумінні приписів пункту 6 частини другої статті 55, абзацу першого частини першої статті 56 Закону України „Про Конституційний Суд України“ належним обґрунтуванням конституційної скарги вважаються аргументи про те, що нормам розділу II Конституції України суперечить оспорюваний закон України (його окремі положення), а не спосіб його застосування судами. Така суперечність може проявлятися у випадках, коли оспорюваний закон України встановлює обмеження змісту чи обсягу конституційних прав і свобод або унеможлиблює їх реалізацію.

Згідно з положенням пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“ в конституційній скарзі разом з обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) має зазначатися, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону.

Проте наведеним вимогам Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга Нікітенко О.П. не відповідає. Зокрема, автор клопотання не вказує про невідповідність оспорюваного положення Кодексу

вимогам розділу II Конституції України, а лише наводить міркування про те, що його застосування у взаємозв'язку з іншим приписом Кодексу порушує Конституцію України в частині засад судочинства.

2.2. У конституційній скарзі Нікітенко О.П. стверджує, що застосування у постанові Київського апеляційного суду, яка є остаточним судовим рішенням у її справі, положення частини першої статті 273 Кодексу у взаємозв'язку з його іншим приписом порушує Конституцію України в частині засад судочинства, встановлених, зокрема, пунктом 3 частини другої статті 129 Конституції України.

Також автор клопотання вказує, що у статті 251 Кодексу не визначено, що доказом є виключно висновок експерта, наданий експертом, який призначений органом (посадовою особою), у провадженні якого перебуває справа про адміністративне правопорушення. Отже, висновок експерта, проведений за заявою потерпілої сторони, також „є доказом, якщо він стосується суті спору та мав бути досліджений судом та відносно такого доказу та аргументу суд мав навести у своєму рішенні мотиви свого відхилення такого доказу“.

Таким чином, Нікітенко О.П. фактично висловлює незгоду із способом судового правозастосування у її справі.

Проте незгода із судовими рішеннями не є належним обґрунтуванням неконституційності оспорюваного положення Кодексу у розумінні пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“ (Ухвала Другого сенату Конституційного Суду України від 3 квітня 2019 року № 21-у(II)/2019).

Отже, суб'єкт права на конституційну скаргу не обґрунтував тверджень щодо неконституційності окремого положення частини першої статті 273 Кодексу, тому конституційна скарга не відповідає вимогам пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі за пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 61, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Нікітенко Оксани Петрівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремого положення частини першої статті 273 Кодексу України про адміністративні правопорушення на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**